

RP 129/2010 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att statsandelssystemet av särskilda yrkesläroanstalter ändras så att prestationen undervisningstimme, som ligger till grund för beräkningen av statsandelen, ersätts med prestationen studerandearbetsdag. Vidare föreslås att priset per enhet för utbildning som ges vid särskilda yrkesläroanstalter graderas enligt de prisgrupper

som tillämpas i fråga om yrkesinriktad tilläggsutbildning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2011.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Särskilda yrkesläroanstalter

Med särskilda yrkesläroanstalter avses sådana läroanstalter inom industrin och servicebranscherna som drivs av företag och som huvudsakligen används för att utbilda arbetstagare för bakgrundsorganisationens behov. Utbildningen riktar sig till arbetstagare, tjänstemän och chefer som arbetar inom läroanstaltens bakgrundsorganisation. Den utbildning som anordnas av särskilda yrkesläroanstalter är till sin grundläggande karaktär sådan skräddarsydd utbildning som direkt svarar mot företagets konkreta behov.

Gruppen särskilda yrkesläroanstalter kan inte betraktas som en enhetlig kategori. De särskilda yrkesläroanstalterna skiljer sig från varandra med avseende på verksamhetens juridiska form och struktur och relationen till läroanstaltens bakgrundsorganisation. Läroanstaltens verksamhet tjänar huvudsakligen bakgrundsorganisationens utbildningsbehov. Samtidigt finns det också läroanstalter med ett allmänt verksamhetsutbud som svarar mot hela branschens behov.

Vid ingången av år 2010 fanns det 28 särskilda yrkesläroanstalter som fick statsandelsfinansiering. De särskilda yrkesläroanstalterna kan indelas i fyra grupper enligt bakgrundsorganisationens branschtillhörighet och utbildningens art: läroanstalter för industri-, kommunikations-, handels- respektive luftfartsbranschen samt läroanstalter för övriga branscher.

Bestämmelser om särskilda yrkesläroanstalter finns i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), nedan vuxenutbildningslagen. Enligt 4 § 3 mom. i vuxenutbildningslagen kan utbildning enligt denna lag anordnas i yrkesutbildningscenter för vuxna, riksomfattande särskilda yrkesläroanstalter och andra läroanstalter samt i form av läroavtalsutbildning. Utbildning kan anordnas också i en särskild yrkesläroanstalt som anordnar sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som huvudsakligen behövs för att utbildningsan-

ordnaren eller dennas medlemssammanslutning ska kunna bedriva verksamhet.

Särskilda yrkesläroanstalter kan anordna också andra former av utbildning än sådan utbildning som enligt vuxenutbildningslagen kan anordnas vid särskilda yrkesläroanstalter. I sådana fall tillämpas emellertid de verksamhets- och finansieringsbestämmelser som gäller för respektive utbildningsform. Därtill kan särskilda yrkesläroanstalter i likhet med andra läroanstalter anordna arbetskraftspolitisk utbildning eller utbildning i form av avgiftsbelagd serviceverksamhet.

Statsandelssystemet för särskilda yrkesläroanstalter

Statsandelen för särskilda yrkesläroanstalter bestäms enligt 5 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009), nedan finansieringslagen, på basis av det antal undervisningstimmar som fastställts som grund för beräkning av statsfinansieringen och det per undervisningstimme bestämda priset per enhet. Statsandelen för särskilda yrkesläroanstalter baserar sig inte på kostnaderna för anordnande av utbildning. I fråga om särskilda yrkesläroanstalter görs inte heller någon justering av statsandelarna vid årets slut.

Enligt 49 § i finansieringslagen fastställer undervisnings- och kulturministeriet årligen inom ramen för statsbudgeten det antal undervisningstimmar som läggs till grund för finansieringen. Som underlag för fastställandet av antalet undervisningstimmar har ministeriet använt den uppskattning av följande års undervisningstimmar som utbildningsanordnarna anmält vid tidpunkten för höstens statistikföringsdag (20 september) samt antalet genomförda undervisningstimmar under det innevarande året. Undervisningstimmarna för de särskilda yrkesläroanstalterna fastställs separat för långvarig respektive kortvarig utbildning. Långvarig utbildning är utbildning som varar mer än fyra månader och kortvarig utbildning är utbildning som varar mindre än fyra månader. Av undervisningstimmarerna har man i statsandelsbeslutet beaktat 80 procent

av timmarna för långvarig utbildning och 55 procent av timmarna för kortvarig utbildning.

Enligt 10 § 3 mom. i finansieringslagen beviljas utbildningsanordnare statsandelar för driftskostnaderna för särskilda yrkesläroanstalter till det belopp som fås när det antal undervisningstimmar som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av finansieringen multipliceras med det per undervisningstimme bestämda priset per enhet. Enligt 27 § 4 mom. i finansieringslagen fastställer undervisnings- och kulturministeriet årligen priserna per enhet för särskilda yrkesläroanstalter enligt priserna per enhet för det föregående året justerat till den beräknade kostnadsnivån det år då priserna per enhet tillämpas. Storleken på priset per

enhet bestäms således inte i proportion till kostnaderna för läroanstaltens verksamhet. Graderingen av priserna per enhet baserar sig på faktorer som väsentligt påverkar kostnaderna för utbildningen. Bestämmelser om graderingen av enhetspriserna finns i statsrådets förordning om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1766/2009), nedan finansieringsförordningen.

Enligt 14 § i finansieringsförordningen beräknas priset per undervisningstimme för särskilda yrkesläroanstalter så att det pris per enhet som bestämts för läroanstalter inom industri och kommunikation i fråga om utbildning som varar kortare tid än fyra månader multipliceras med ett för olika läroanstaltsgrupper bestämt tal som följer:

Läroanstaltsgrupp	Tal som används som multiplikator	Pris per enhet 2010 euro
1) läroanstalter inom industri och kommunikation, utbildning som varar längre än fyra månader	1,0 1,1	36,21 (kortvarig) 39,83 (långvarig)
2) läroanstalter inom handelsbranschen, Lihateollisuusopisto, Byggnadsindustrins utbildningscentral RATEKO	2	72,42 (långvarig)
3) läroanstalter som ger grundläggande utbildning för yrkesflygare	7	253,47
4) andra läroanstalter som ger yrkesutbildning inom luftfartsbranschen än de som anges i 3 punkten	3	108,63

Utvecklingen av finansieringen av särskilda yrkesläroanstalter

I statsbudgeten fastställs årligen det anslag som reserveras för driftskostnader för särskilda yrkesläroanstalter samt maximiantalet timmar för vilka läroanstalterna har rätt till statsandelar och det pris per enhet som an-

vänds för bestämning av statsandelen. Följande tabell visar de i statsbudgeten beviljade anslagen för särskilda yrkesläroanstalter, priset per enhet och maximiantalet undervisningstimmar samt utvecklingen av statsandelarna och antalet undervisningstimmar under åren 2007—2010.

Tabell 1. Utvecklingen av statsandelns finansieringen för särskilda yrkesläroanstalter under åren 2008—2010.

	2007	2008	2009	2010
Anslag	18 008 000	18 548 000	19 684 000	20 157 000
Max. antal undervisningstimmar	350 830	350 830	350 830	350 830
Pris per enhet per undervisningstimme	51 e	54 e	56 e	57 e
Beviljat antal undervisningstimmar	247 472	258 199	247 058	205 138
Beviljad statsandel	16 948 975	18 493 582	19 683 806	17 464 600

Statsandelen täcker inte alla de kostnader som föranleds av de särskilda yrkesläroanstalternas verksamhet. För de överskjutande kostnaderna svarar läroanstalternas bakgrundsorganisationer. De sammanlagda nettokostnaderna uppgick år 2005 till cirka 11 279 miljoner euro, år 2006 till cirka 15 545 miljoner euro, år 2007 till 17 949 miljoner euro, år 2008 till 15 698 miljoner euro och år 2009 till 14 578 miljoner euro.

Enligt kostnadstillämpningen för år 2007 varierar den andel av kostnaderna för särskilda yrkesläroanstalter som täcks av statsandelen från 1,2 procent till 94,2 procent beroende på läroanstalt. Den andel av läroanstaltens kostnader som täcks av statsandelen var t.ex. 1,2 procent för Valmet Automotive Ab:s industriläroanstalt, 7,4 procent för Toyotas yrkesläroanstalt, 46,7 procent för AVA-institutet, 60,7 procent för Lihateollisuuspisto och 94,2 procent för Suomen Ilmailuopisto Oy.

Det kalkylerade antalet studerande vid särskilda yrkesläroanstalter har uppgått till i genomsnitt drygt 3 000 studerande per år.

1.2 Bedömning av nuläget

De särskilda yrkesläroanstalterna har sedan början av år 1994 omfattats av det kalkylmässiga statsandelssystemet. Det nuvarande finansieringssystemet har varit i kraft oförändrat sedan början av år 1999.

Som grund för finansieringen av särskilda yrkesläroanstalter används prestationen undervisningstimme. Antalet undervisningstimmar är i och för sig ett entydigt prestationsmått som ger en god beskrivning av tra-

ditionell skolbaserad undervisningsverksamhet. Verksamheten vid de särskilda yrkesläroanstalterna avviker emellertid i många avseenden från de traditionella utbildningsformerna, samtidigt som de särskilda yrkesläroanstalterna sinsemellan är mycket olika i fråga om undervisningens innehåll, undervisningsgruppernas storlek och undervisningens kostnadsstruktur. Antalet undervisningstimmar ger därför en otillräcklig och ofullständig bild av de särskilda yrkesläroanstalternas verksamhet och skillnaderna i kostnadsnivå mellan olika läroanstalter. Statens revisionsverk framför i sin effektivitetsrevisionsberättelse om de särskilda yrkesläroanstalterna och statsandelssystemet för deras driftskostnader (Revisionsberättelse 124/2006) att man bör utreda om det nuvarande prestationsmålet är det som lämpar sig bäst för att beskriva den verksamhet som bedrivs av särskilda yrkesläroanstalter.

Särskilda yrkesläroanstalter har beviljats undervisningstimmar separat för långvarig utbildning (utbildning som varar längre än fyra månader) och för kortvarig utbildning (utbildning som varar mindre än fyra månader). Priset per enhet har varit högre för långvarig utbildning än för kortvarig utbildning. Utbildningsverksamheten vid de särskilda yrkesläroanstalterna har under de senaste åren till övervägande del varit av kortvarig natur, vilket innebär att indelningen av prestationerna i kortvarig respektive långvarig utbildning inte längre svarar mot de särskilda yrkesläroanstalternas huvudsakliga utbildningsutbud. Statens revisionsverk har påtalat detta missförhållande i sin revisionsberättelse.

Den gradering av priset per enhet utgående från prisgrupper baserade på utbildningsområde som tillämpas inom den yrkesinriktade grund- och tilläggsutbildningen tillämpas inte i fråga om särskilda yrkesläroanstalter. I stället för prisgrupper baserade på utbildningsområde tillämpas enligt 14 § i finansieringslagen en indelning av de särskilda yrkesläroanstalterna i fyra läroanstaltsgrupper för beräkning av priset per enhet. Det centrala problemet med den nuvarande indelningen är de stora skillnaderna mellan koefficienterna för de olika läroanstaltsgrupperna. Eftersom koefficienterna används för att bestämma priset per enhet, har det nuvarande läget i praktiken lett till stora skillnader i priset per enhet mellan olika läroanstaltsgrupper, till och med mellan läroanstalter som erbjuder samma typ av utbildning. Som exempel kan nämnas att priset per enhet för 2010 var 36,21 euro i läroanstaltsgrupp 1, mot 253,47 euro i grupp 3 och 108,63 euro i grupp 4.

Den nuvarande indelningen efter läroanstaltsgrupp kan inte anses uppfylla principen om att alla särskilda yrkesläroanstalter bör behandlas enligt enhetliga grunder. Det nuvarande systemet innebär att samma typ av utbildning behandlas olika inom olika läroanstaltsgrupper. Detta missförhållande påtalas även i revisionsverkets revisionsberättelse. Enligt revisionsverket erbjuder det nuvarande systemet inte tillräckliga garantier för att beviljandet av statsandelar baserar sig på enhetliga och jämförbara uppgifter.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Syftet med denna reform av systemet för statsandelsfinansiering för särskilda yrkesläroanstalter är att beakta de senaste årens förändringar i dessa läroanstalters utbildningsverksamhet och verksamhetsbetingelser. Den viktigaste målsättningen med denna reform är att göra statsandelssystemet för särskilda yrkesläroanstalter tydligare och mer förutsägbart och att främja en rättvis fördelning av finansieringsandelarna.

Utredningarna av de särskilda yrkesläroanstalters situation visar att den prestation (un-

dervisningstimme) som använts som grund för finansieringen av dessa läroanstalter ger en ofullständig bild av läroanstalternas verksamhet och att indelningen av prestationerna i kortvarig och långvarig utbildning inte längre är ändamålsenlig. Av denna anledning är det reformens målsättning att skapa en tydligare koppling mellan statsandelen och de särskilda yrkesläroanstalternas utbildningsverksamhet.

Den nuvarande indelningen av särskilda yrkesläroanstalter i läroanstaltsgrupper kan inte längre anses utgöra en garanti för att beviljningen av statsandelar baserar sig på enhetliga grunder. Målsättningen med reformen av statsandelssystemet för särskilda yrkesläroanstalter är därför att åstadkomma ett system som är stabilare och genomskådligare än det nuvarande systemet.

2.2 Alternativ

Det kalkylmässiga statsandelssystemet för undervisnings- och kulturverksamhet består av fyra delfaktorer: enheten och det kalkyletrade antalet enheter, beräkningsgrunden för det kalkylmässiga priset per enhet, grunderna för gradering av priset per enhet och statsandelsprocenten. Genom att kombinera dessa delfaktorer på olika sätt kan man utveckla olika alternativa modeller för ett statsandelssystem för särskilda yrkesläroanstalter.

Det nuvarande systemet för beräkning av statsandelar för särskilda yrkesläroanstalter baserar sig på prestationsenheten undervisningstimme. Av de olika typer av yrkesinriktade läroanstalter/utbildningsformer som omfattas av finansieringslagen är särskilda yrkesläroanstalter den enda kategori där den prestation som ligger till grund för finansieringen inte är en sådan prestation som bestäms per studerande. Exempel på prestationer som bestäms per studerande är antalet studerande och antalet studerandeårsverken. Av dessa olika prestationsformer har antalet studerandearbetsdagar bedömts lämpa sig bättre som prestationsenhet för särskilda yrkesläroanstalter än antalet studerande eller antalet studerandeårsverken, eftersom prestationen studerandearbetsdag bättre motsvarar innehållet och karaktär i den utbildning som tillhandahålls av särskilda yrkesläroanstalter.

Det kalkylmässiga priset per enhet som ligger till grund för beräkningen av statsandelen kan fastställas på flera olika sätt. Huvudalternativen kan anses vara att basera priset per enhet antingen på tidigare genomsnittliga kostnadsutfall eller på ett prövningsbaserat belopp som fastställs i budgeten. Det kostnadsbaserade alternativet skulle kräva regelbundet återkommande justeringar av statsandelsfinansieringens nivå så att den motsvarar de faktiska kostnaderna för utbildningsverksamheten, så som förfarandet är när det gäller den yrkesinriktade grundutbildningen. De kostnader som läggs till grund för en sådan justering skulle kunna knytas antingen till den faktiska kostnadsutvecklingen för de särskilda yrkesläroanstalterna eller till kostnadsutvecklingen för den yrkesinriktade grundutbildningen. Systemet skulle förutsätta att det i finansieringslagen föreskrivs om en statsandelsprocent som anger hur stor andel av de kalkylmässiga kostnaderna, beräknade på det faktiska kostnadsutfallet, som täcks av staten.

Det budgetbaserade alternativet innebär att det pris per enhet som läggs till grund för beräkning av statsandelen baserar sig på det maximala finansieringsbelopp som fastställts i statsbudgeten. Statsandelsfinansieringen för de särskilda yrkesläroanstalterna skulle basera sig på ett prövningsbaserat finansieringsbelopp och inte på en lagstadgad andel. På samma sätt som i det nuvarande systemet skulle fördelningen av statsandelar baseras på de särskilda yrkesläroanstalternas eget genomsnittliga pris per enhet i relation till storleken på det anslag som tagits in i budgetmomentet. Priset per enhet skulle inte baseras på en fastställd statsandelsprocent.

Problemet med en kostnadsbaserad modell där statsandelen baserar sig på läroanstalternas egna kostnadsunderlag är de stora skillnaderna mellan olika läroanstalter i fråga om utbildningens innehåll, bakgrundsorganisationernas finansieringsandelar och kostnaden per prestationsenhet. Andra problem är svårigheten att förutse verksamhetens volym och de särskilda yrkesläroanstalternas ringa antal. I en kostnadsbaserad modell som baserar sig på kostnadsunderlaget för den yrkesinriktade utbildningen är problemet att verksamheten vid de särskilda yrkesläroanstalterna avviker

från verksamheten vid andra yrkesläroanstalter, samtidigt som användningen av en statsandelsprocent lämpar sig dåligt på grund av de särskilda yrkesläroanstalternas särdrag och deras anknytning till olika bakgrundsorganisationer. Av de två huvudalternativen har därför den budgetbaserade modellen bedömts vara den som bäst garanterar en förutsägbar och genomskådlig finansiering för de särskilda yrkesläroanstalterna och främjar en rättvis fördelning av finansieringen mellan de enskilda läroanstalterna.

Inom det nuvarande finansieringssystemet graderas priset per enhet för särskilda yrkesläroanstalter enligt en indelning efter läroanstaltsgrupp. Inom yrkesutbildningen används allmänt den av undervisnings- och kulturministeriet antagna utbildningsområdesindelningen. Vid graderingen av priset per enhet för särskilda yrkesläroanstalter har det för konsekvensens skull ansetts motiverat att använda samma prisgruppsindelning enligt utbildningsområde som används inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen. Vid användningen av prisgruppsindelningen kan man välja mellan en modell där alla prisgrupper beaktas prestationsvis, eller en modell där koefficienten för priset per enhet bestäms enligt den prisgrupp till vilken utbildningen huvudsakligen hänför sig. Eftersom särskilda yrkesläroanstalter enkelt kan indelas i grupper efter bakgrundsorganisationernas branschtillhörighet och den utbildning de tillhandahåller, har man ansett att den bästa modellen är den modell där koefficienten för priset per enhet bestäms enligt den prisgrupp till vilken utbildningen huvudsakligen hänför sig.

2.3 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås för det första att den prestation som används som grund för beräkning av statsandelar för särskilda yrkesläroanstalter ändras från undervisningstimme till studerandearbetsdag. En studerandearbetsdag föreslås bestå av sju studerandearbetsstimmar och omfatta den tid som enligt utbildningsplanen använts för studier.

För det andra föreslås att det genomsnittliga priset per enhet för särskilda yrkesläroanstalter som används som grund för beräkning

av statsandelen fastställs årligen i statsbudgeten på samma sätt som för närvarande. Priset per enhet föreslås bli graderat i enlighet med de prisgrupper som används inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen. För genomförandet av graderingen föreslås att de särskilda yrkesläroanstalterna delas in i prisgrupper baserade på läroanstaltens huvudsakliga prisgrupp (utbildningsområde). Det föreslås att den huvudsakliga prisgruppen för respektive läroanstalt justeras med fyra års mellanrum.

3 Propositionens konsekvenser

Den föreslagna reformen av statsandelssystemet medför inte några större statsfinansiella konsekvenser. Däremot medför den betydande förändringar i finansieringens fördelning mellan de olika läroanstalterna inom kategorin särskilda yrkesläroanstalter. Enligt testkalkylerna skulle statsandelen procentuellt sett öka med som mest 166 procent (Toyotas yrkesläroanstalt), samtidigt som den skulle minska som mest 69 procent (AVA-institutet och Lihateollisuusopisto). Beloppsmässigt skulle den största ökningen vara ungefär 428 000 euro (Oy Nokia Ab:s industriläroanstalt) och de största minskningarna ungefär 486 000 euro (RATEKO) och ungefär 349 000 euro (Jollas-institutet).

Vid granskningen av statsandelsreformens beloppsmässiga konsekvenser bör man beakta att den andel av läroanstalternas kostnadsutfall som täcks av statsandelen varierar i betydande utsträckning. Statsandelen motsvarar i genomsnitt 23 procent av läroanstalternas kostnadsutfall. Enligt testkalkylerna skulle statsandelen motsvara 93,8 procent av det faktiska kostnadsutfallet för Suomen Ilmailuopisto och 66,7 procent för Aker Yards Oy:s skeppsbyggnadsinstitut. Statsandelen i relation till det faktiska kostnadsutfallet skulle vara lägst för POHTO Oy:s industriläroanstalt (ca 5 procent).

Det är svårt att bedöma de verkliga ekonomiska effekterna av reformen när det gäller de totala kostnaderna för utbildningsverksamheten, eftersom läroanstalternas faktiska enhetskostnader, prestationsmängder och därigenom även statsandelar varierar kraftigt från år till år, samtidigt som det inte alltid är möjligt att allokera kostnaderna och statsan-

delarna till samma år. Dessutom försvåras bedömningen av att olika läroanstalter bokför sina utbildningskostnader på olika sätt.

4 Beredningen av propositionen

4.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Undervisnings- och kulturministeriet tillätte den 19 juni 2008 en beredningsgrupp med uppdrag att bereda förslag till reformering av statsandelssystemet för särskilda yrkesläroanstalter. Beredningsgruppen föreslog i sin promemoria av den 13 februari 2009 (Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2009:15) att grunden för bestämning av statsandelar för särskilda yrkesläroanstalter ändras från undervisningstimme till studerandearbetsdag och att de särskilda yrkesläroanstalternas så kallade genomsnittliga pris per enhet fastställs årligen i statsbudgeten. Enligt förslaget bör enhetspriset graderas prisgruppsvis i enlighet med graderingsgrunderna för den yrkesinriktade tilläggsutbildningen.

Yttranden om arbetsgruppspromemorian har inhämtats från de särskilda yrkesläroanstalterna samt från finansministeriet, Finlands näringsliv EK och föreningen Elinkeinoelämän Oppilaitokset ry ELO (Näringslivets läroanstalter). Remissinstanserna ansåg en reformering av finansieringssystemet för särskilda yrkesläroanstalter vara nödvändig och motiverad och ställde sig i huvudsak bakom beredningsgruppens förslag. I några av remissyttrandena betraktades beredningsgruppens förslag beträffande finansieringen av Suomen Ilmailuopisto som problematiskt, eftersom institutets finansiering föreslogs bli upptagen som en separat helhet inom statsbudgeten, vilket skulle ha inneburit att institutet hade uteslutits ur det kalkylmässiga statsandelssystemet. På basis av remissyttrandena fortsatte gruppen beredningen av reformförslaget så att finansieringen av Suomen Ilmailuopisto föreslås kvarstå inom det kalkylmässiga statsandelssystemet.

Lagförslaget har beretts vid undervisnings- och kulturministeriet på basis av beredningsgruppens arbetsgruppspromemoria och remissyttrandena om denna promemoria samt

beredningsgruppens fortsatta beredningsarbete.

Remissinstanserna förordade förslaget och ansåg det vara nödvändigt.

4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Remissyttranden om propositionsutkastet har inhämtats från läroanstaltsföreningen Elinkeinoelämän Oppilaitokset ry ELO och luftfartsinstitutet Suomen Ilmailuopisto Oy.

5 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

5 §. *Grunden för beräkning av finansieringen.* Avsikten är att som grund för beräkningen av statsandelar för särskilda yrkesläroanstalter införa en ny typ av prestation, studerandearbetsdag, i stället för den nuvarande prestationen undervisningstimmar. Studerandearbetsdag utgör ett bättre mått på den verksamhet och karaktär som bedrivs av särskilda yrkesläroanstalter än undervisningstimme. Av denna anledning föreslås att paragrafens 2 punkt ändras för att beakta införandet av det nya prestationsmättet. En studerandearbetsdag består av sju studerandetimmar och omfattar den tid som använts för studier enligt utbildningsplanen för en särskilt läroanstalt.

10 §. *Statsandelen för driftskostnaderna för yrkesinriktad tilläggsutbildning.* Det föreslås att 3 mom. ändras så att det nuvarande prestationsmättet för särskilda yrkesläroanstalter, undervisningstimme, ersätts med det nya prestationsmättet studerandearbetsdag.

Till paragrafen föreslås bli fogat ett be- myndigande att utfärda bestämmelser om grunderna för beräkningen av studerandearbetsdagar inom utbildning som anordnas i form av distansundervisning. Avsikten är att studerandearbetsdagar som utförts i form av lärarledd distansundervisning ska beaktas vid finansieringen av särskilda yrkesläroanstalter från och med början av år 2013. För det ändamålet föreslås att prestationer inom di-

stansundervisning tilldelas en egen koefficient, och att ökningen av antalet prestationer inom distansundervisningen reduceras med en bestämd procentandel i förhållande till det antal prestationer som beviljats för föregående år. Närmare bestämmelser om beräkningen föreslås bli utfärdade genom förordning av statsrådet.

27 §. *Priserna per enhet för yrkesinriktad tilläggsutbildning.* I paragrafens 4 mom. föreslås en ändring med anledning av införandet av det nya prestationsmättet studerandearbetsdag som grund för beräkning av statsandelar för särskilda yrkesläroanstalter. Vidare föreslås en ändring av samma moment med avseende på graderingen av priset per enhet. Det föreslås att priset per enhet för utbildning som anordnas av särskilda yrkesläroanstalter ska graderas enligt de prisgruppskoefficienter som används för den yrkesinriktade tilläggsutbildningen. Meningen är att de särskilda yrkesläroanstalterna indelas i prisgrupper efter läroanstaltens huvudsakliga prisgrupp (utbildningsområde), och att indelningen justeras vart fjärde år med beaktande av utvecklingen under den mellanliggande perioden. Graderingen efter prisgrupp föreslås bli reglerad genom förordning av statsrådet på motsvarande sätt som för den yrkesinriktade tilläggsutbildningen.

49 §. *Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkning av finansieringen.* I paragrafens 1 mom. föreslås en teknisk ändring som föranleds av införandet av det

nya prestationsmålet studerandearbetsdag som grund för beräkning av statsandelar för särskilda yrkesläroanstalter.

Ikraftträdandebestämmelse. I 1 mom. finns en bestämmelse om lagens ikraftträdande. Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2011.

Enligt 2 mom. lagen är tänkt att tillämpas första gången hösten 2010 vid beräkningen och fastställandet av priserna per enhet och vid beviljandet av statsandelar för år 2011.

Paragrafens 3 mom. ska innehålla bestämmelser om en utjämning under åren 2011–2013 av de förändringar som orsakas av de föreslagna ändringarna i grunderna för finansiering av särskilda yrkesläroanstalter. Eftersom ändringen av finansieringsgrunderna leder till stora förändringar i statsandelarna för särskilda yrkesläroanstalter, föreslås det att förändringarna fördelas jämnt över en treårsperiod. Det föreslås att periodiseringsbeloppet utreds genom att beräkna statsandelen för varje läroanstalt både enligt de nuvarande bestämmelserna och enligt de föreslagna bestämmelserna. Skillnaden mellan de olika beräkningssätten omvandlas till studerandearbetsdagar genom att dividera skillnaden med läroanstaltens pris per enhet. Av den sålunda erhållna ändringen i antalet studerandearbetsdagar föreslås 2/3 dras av år 2011 från det antal studerandearbetsdagar som beräknats enligt de bestämmelser som föreslås i denna proposition. För år 2012 föreslås ett avdrag på 1/3 av den ändring i antalet studerandearbetsdagar som beräknats för år 2011. Från och med år 2013 är det meningen att beräkningen av statsandelar för särskilda läroanstalter i sin helhet ska genomföras enligt de beräkningsprinciper som föreslås i denna proposition.

Enligt 4 mom. ska åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter kunna vidtas innan lagen träder i kraft. Avsikten är bl.a. att starta de åtgärder som behövs för kalkyler som hänför sig till beviljande av statsandel.

1.1 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I propositionen föreslås att priset per enhet för särskilda yrkesläroanstalter graderas på basis av de prisgruppskoefficienter som används för den yrkesinriktade tilläggsutbildningen och att man vid finansieringen från och ned början av år 2013 ska beakta även sådana studerandearbetsdagar som genomförs i form av lärarledd distansundervisning.

Avsikten är att genom förordning av statsrådet bestämma om indelningen av särskilda yrkesläroanstalter efter huvudsaklig prisgrupp och om de tal som ska användas som multiplikator för de olika prisgrupperna. Avsikten är också att genom förordning av statsrådet bestämma om beräkningen av antalet studerandearbetsdagar som utförs inom utbildning som ordnas i form av distansundervisning. Förordningen avses omfatta bestämmelser om den koefficient som ska användas för studerandearbetsdagar som utförts i form av distansundervisning och om reducering av en eventuell ökning av antalet prestationer inom distansundervisning.

Lärarledd distansundervisning föreslås inte inbegripa till exempel självständiga studier på nätet, eftersom den lärarledda distansundervisningen förutsätts medföra kostnader för läroanstalten. Avsikten är att genom kostnads- och basinformationsenkäter utreda antalet studerandearbetsdagar som utförts under åren 2010–2012 i form av distansundervisning.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2011. Lagen är tänkt att tillämpas första gången hösten 2010 vid beräkningen och fastställandet av priserna per enhet och vid beviljandet av statsandelar för år 2011.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med Riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 5 § 2 punkten, 10 § 3 mom., 27 § 4 mom. och 49 § 1 mom. som följer:

5 §

Grunden för beräkning av finansieringen

Finansieringen för driftskostnaderna bestäms på kalkylmässiga grunder. Finansieringen bestäms

2) för yrkesinriktad tilläggsutbildning på basis av det antal studerandeårsverken eller studerandearbetsdagar som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av statsfinansieringen samt det per studerandeårsverke eller studerandearbetsdag bestämda priset per enhet, samt för sådan läroavtalsutbildning som ordnas som yrkesinriktad tilläggsutbildning på basis av antalet studerande och det per studerande bestämda priset per enhet,

som ordnas i form av distansundervisning utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Priserna per enhet för yrkesinriktad tilläggsutbildning

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen det per studerandearbetsdag bestämda priset per enhet för särskilda yrkesläroanstalter enligt priset per enhet för det föregående året justerat till den beräknade kostnadsnivån det år då priset per enhet tillämpas. Priserna per enhet för utbildning graderas på basis av den prisgrupp utbildningen tillhör på det sätt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

10 §

Statsandelen för driftskostnaderna för yrkesinriktad tilläggsutbildning

För driftskostnaderna för en särskild yrkesläroanstalt beviljas utbildningsanordnaren i statsandel det belopp som fås när det antal studerandearbetsdagar som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av finansieringen multipliceras med det per studerandearbetsdag bestämda priset per enhet. Närmare bestämmelser om beräkningen av studerandearbetsdagar inom utbildning

49 §

Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkning av finansieringen

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det antal studerandeårsverken, läroavtal i anslutning till tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning, studerandearbetsdagar, ledda timmar och årsverken som läggs till grund för finansieringen för det följande finansåret. Undervisnings- och kulturministeriet fastställer antalet studerandeårsverken och läroavtal inom tilläggsutbildningen utifrån de antal studerandeårsverken och

läroavtal som fastställts i tillståndet att ordna utbildning enligt 5 § 2 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

—————

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Lagen tillämpas första gången vid beräkning och fastställande av priser per enhet samt beviljande av statsandelar för år 2011.

Beloppet av statsandelen för en särskild yrkesläroanstalt för år 2011 fås genom att beräkna statsandelarna i enlighet med bestämmelserna i denna lag och i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen. Skillnaden mellan de på detta sätt beräknade statsandelarna omvandlas till stu-

derandearbetsdagar genom att dividera skillnaden med det i enlighet med denna lag beräknade priset per enhet för en studerandearbetsdag. Två tredjedelar av den på detta sätt erhållna förändringen i antalet studerandearbetsdagar dras av från det antal studerandearbetsdagar som beräknats i enlighet med denna lag och resultatet multipliceras med priset för en studerandearbetsdag.

Vid beräkningen av statsandelen för år 2012 beaktas en tredjedel av den i enlighet med bestämmelserna i 1 mom. beräknade förändringen i antalet studerandearbetsdagar 2011.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 10 september 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Paula Risikko

Lag**om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet**

I enlighet med Riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 5 § 2 punkten, 10 § 3 mom., 27 § 4 mom. och 49 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

5 §

Grunden för beräkning av finansieringen

Finansieringen för driftskostnaderna bestäms enligt kalkylerade grunder. Finansieringen bestäms

2) för yrkesinriktad tilläggsutbildning på basis av det antal studerandeårsverken eller undervisningstimmar som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning «av» statsfinansieringen samt det per studerandeårsverke eller undervisningstimme bestämda priset per enhet, samt för sådan läroavtalsutbildning som ordnas som yrkesinriktad tilläggsutbildning på basis av antalet studerande och det per studerande bestämda priset per enhet,

10 §

Statsandelen för driftskostnaderna för yrkesinriktad tilläggsutbildning

För driftskostnaderna för en särskild yrkesläroanstalt beviljas utbildningsanordnaren i statsandel det belopp som fås när det antal undervisningstimmar som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av finansieringen multipliceras med det per

Föreslagen lydelse

5 §

Grunden för beräkning av finansieringen

Finansieringen för driftskostnaderna bestäms på kalkylmässiga grunder. Finansieringen bestäms

2) för yrkesinriktad tilläggsutbildning på basis av det antal studerandeårsverken eller *studerandearbetsdagar* som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av statsfinansieringen samt det per studerandeårsverke eller *studerandearbetsdag* bestämda priset per enhet, samt för sådan läroavtalsutbildning som ordnas som yrkesinriktad tilläggsutbildning på basis av antalet studerande och det per studerande bestämda priset per enhet,

10 §

Statsandelen för driftskostnaderna för yrkesinriktad tilläggsutbildning

För driftskostnaderna för en särskild yrkesläroanstalt beviljas utbildningsanordnaren i statsandel det belopp som fås när det antal *studerandearbetsdagar* som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av finansieringen multipliceras med det

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

undervisningstimme bestämda priset per enhet.

per *studerandearbetsdag* bestämda priset per enhet. *Närmare bestämmelser om beräkningen av studerandearbetsdagar inom utbildning som ordnas i form av distansundervisning utfärdas genom förordning av statsrådet.*

27 §

27 §

Priserna per enhet för yrkesinriktad tilläggsutbildning

Priserna per enhet för yrkesinriktad tilläggsutbildning

Undervisningsministeriet fastställer årligen det per undervisningstimme bestämda priset per enhet för särskilda yrkesläroanstalter enligt priset per enhet för det föregående året justerat till den beräknade kostnadsnivån det år då priset per enhet tillämpas. Priset per enhet graderas på basis av faktorer som väsentligt påverkar kostnaderna för utbildningen, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet.

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen det per studerandearbetsdag bestämda priset per enhet för särskilda yrkesläroanstalter enligt priset per enhet för det föregående året justerat till den beräknade kostnadsnivån det år då priset per enhet tillämpas. Priserna per enhet för utbildning graderas på basis av den prisgrupp utbildningen tillhör på det sätt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

49 §

49 §

Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkning av finansieringen

Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkning av finansieringen

Undervisningsministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det antal studerandeårsverken, läroavtal i anslutning till tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning, undervisningstimmar, ledda timmar och årsverken som läggs till grund för finansieringen för det följande finansåret. Undervisningsministeriet fastställer antalet studerandeårsverken och läroavtal inom tilläggsutbildningen, utgående från de antal studerandeårsverken och läroavtal som fastställts i tillståndet att ordna utbildning enligt 5 § 2 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det antal studerandeårsverken, läroavtal i anslutning till tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning, studerandearbetsdagar, ledda timmar och årsverken som läggs till grund för finansieringen för det följande finansåret. Undervisnings- och kulturministeriet fastställer antalet studerandeårsverken och läroavtal inom tilläggsutbildningen, utifrån de antal studerandeårsverken och läroavtal som fastställts i tillståndet att ordna utbildning enligt 5 § 2 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Lagen tillämpas första gången vid beräkning och fastställande av priser per enhet

samt beviljande av statsandelar för år 2011.
Beloppet av statsandelen för en särskild yrkesläroanstalt för år 2011 fås genom att beräkna statsandelarna i enlighet med bestämmelserna i denna lag och i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikrafttädandet av lagen. Skillnaden mellan de på detta sätt beräknade statsandelarna omvandlas till studerandearbetsdagar genom att dividera skillnaden med det i enlighet med denna lag beräknade priset per enhet för en studerandearbetsdag. Två tredjedelar av den på detta sätt erhållna förändringen i antalet studerandearbetsdagar dras av från det antal studerandearbetsdagar som beräknats i enlighet med denna lag och resultatet multipliceras med priset för en studerandearbetsdag.
Vid beräkningen av statsandelen för år 2012 beaktas en tredjedel av den i enlighet med bestämmelserna i 1 mom. beräknade förändringen i antalet studerandearbetsdagar 2011.
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.
